

Utvalgssak

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
--------	------------	----------

Vilt- og innlandsfiskeremnda

Utsendte vedlegg

Medsaksbehandlere

<navn>

<adm.enhet>

<beskrivelse av bidrag til saken>

Høringsuttalelse på forslag til Forskrift om skadefelling, om dødt vilt, og om bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark (Viltforskriften).

Denne saken er utredet etter prinsippet for fullført saksbehandling.

Rådmannens innstilling:

Saksframlegget på forslag til Forskrift om skadefelling, om dødt vilt, og om bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark sendes høringsinstansen som Halden kommunes uttalelse i saken.

Saksutredning:

Miljødirektoratet har sendt på høring forslag til forskrift om skadefelling, om dødt vilt og om bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark (Viltforskriften). Høringsfrist er 1. oktober 2019.

Halden kommune syns det er positivt at det nå foreligger forslag på Forskrift om skadefelling, om dødt vilt, og om bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark (Viltforskriften). Halden kommune har følgende kommentarer til høringsforslaget:

Kapittel 1 Generelle bestemmelser

§ 1-1 Formål

Det bør presiseres at formålet også omhandler landbruk og friluftsliv.

§ 1-4 Definisjoner

c) Innfanging: her bør det suppleres med en formulering som gjør at man får en bredere forståelse for hva det menes med innfanging. Definisjonen betyr at å ta med seg for eksempel pinnsvinunger eller fugl hjem også regnes som innfanging etter denne forskriften. Mange vil ikke forstå at det å ta med seg pinnsvinunger eller fugl blir regnet som innfanging, og dermed at det følger med andre bestemmelser. Dette bør tydeliggjøres og presiseres.

n) Vilt: Det må tydeliggjøres en grense mellom viltlevende dyr og husdyr. Slik viltbegrepet står skrevet i forslaget, blir det for bredt, da de fleste husdyr kan overleve i norsk natur og ikke vil falle under viltdefinisjonen.

Kapittel 2 Innfangning av vilt

§ 2-6 Om bruk av fangstredskap ved ringmerking

Miljødirektoratet foreslår at fangstredskap ved ringmerking skal være under kontinuerlig tilsyn når det står til fangst. Videre skal fangstredskaper som ikke er under tilsyn stenges eller fjernes slik at de ikke kan fange. Halden kommune ønsker at det settes krav om merking av fangstredskap ved ringmerking. Dette bør også gjelde når fangstredskapet ikke er i bruk, i tilfelle uhell med fangstinnretning som ikke er tilstrekkelig stengt.

§ 2-8 Innfangning av vilt for overføring til viltoppdrett

Halden kommune ønsker at fasan og raphøns inkluderes som arter kommunen kan gi tillatelse til innfangning av for overføring til viltoppdrett.

§ 2-10 Innfangning av vilt for rehabilitering

Det bør vises konkret til § 4 i dyrevelferdsloven om at det ikke er tillatt å avlive storvilt selv, slik at man ikke leser bestemmelse i § 2-10 og tror at adgang til å avlive viltet gjelder alle arter.

§ 2-11 Søknad til innfangning

Halden kommune syntes det er positivt med søknader gjennom Elektronisk søknadssenteret, slik at det blir mer standardiserte søknadsskjema. Det vil bli viktig å inkludere kommunene i utarbeiding av en søknadsmal, slik at hensyn som må tas for særskilte kommuner blir ivaretatt.

Kapittel 3 Skadefelling og annet uttak av vilt

Generelt

Halden kommune ønsker at forskjellen mellom uttak og skadefelling forklares og tydeliggjøres. Det benyttes skadefelling og uttak om hverandre. Uttak er et bredere begrep enn felling, og bør avklares.

§ 3-3 Vilkår for skadefelling

Halden kommune påpeker at beslutningsmyndigheten i §3-4 fører til at skadefelling etter §3-4 ikke er søknadspliktig, men gjøres på skadelidtes egen beslutning. Derimot er det fornuftig at vilkårene også gjelder §3-4. Vi foreslår derfor en endret ordlyd, slik at vilkårene også følger §3-4, men ikke søknadsplikten.

Videre ønsker vi at den som har beslutningsmyndigheten etter §3-5 og §3-7 gis anledning til å sette egne vilkår til skadefellingsvedtaket. Vi foreslår at det utformes en egen paragraf på det, eller at dette tas inn i §3-3.

I gjeldende skadefellingsforskrift er det en bestemmelse som sier at «avlives mordyr i yngletid bør avkommet av dyrevernsmessige hensyn om mulig avlives». Denne bør inkluderes i ny forskrift, eller beskrives i veilederen til forskriften.

Forslag til endret tekst

§ 3 – 3 Vilkår for skadefelling

Den som har beslutningsmyndighet etter §§ 3-4 til 3-7 kan **fatte beslutning om** uttak for å stanse eller avverge skade når;

- a) skadeforebyggende tiltak i rimelig utstrekning er forsøkt, vurdert ut fra hvilke verdier som skal beskyttes og kostnadene ved alternative tiltak,
- b) uttaket rettes mot skadegjørende individ,
- c) uttaket er egnet til å stanse eller vesentlig begrense skadesituasjonen,
- og d) uttaket ikke truer bestandens overlevelse.

Den som har beslutningsmyndighet etter §§ 3-5 til 3-7 kan **sette egne vilkår for gjennomføring av skadefelling i vedtaket om skadefelling.**

§ 3-4 Skadefelling etter skadelidtes egen beslutning

Halden kommune ser det som positivt at kanadagås innlemmes i artene som kan felles på skadefelling etter skadelidtes egen beslutning. Samtidig ønsker vi å poengtere at viltets egenverdi må tillegges stor vekt, også på fremmede arter og arter som kan være skadegjørende. Det vil være sentralt at skadelidte kan vise til konkret skade, utførte forebyggende tiltak og at uttaket er egnet til å stanse eller vesentlig begrense skadesituasjonen før en skadefeller på egen beslutning, som kommentert i paragrafen over.

Vi stiller oss undrende til om *grunneier* er den eneste rette til å utføre eller iverksette skadefelling etter §3-4. I tittelen står det *skadelidte*, men i teksten benyttes *grunneier*. Det vil være naturlig om *eier, jaktrettshaver eller bruker* har hjemmel til å utføre eller iverksette skadefelling, da det er relativt ofte brukeren som har jaktretten på spesielt landbruksjord. Brukeren er da gjerne den skadelidte og bør etter vår mening ha mulighet til å utføre eller iverksette skadefelling.

Videre savner vi *viltopprett* i listen over hva slags skadelidende næringer som gis grunnlag for skadefelling, da flere av artene i listen er svært aktuelle skadegjørere i slik næring.

Til slutt ønsker vi grevling flyttet frem i listen, slik at den står sammen med mårdyrene og ikke hare dyr som i forslaget.

Forslag til endret tekst

§ 3-4 Skadefelling etter skadelidtes egen beslutning

Dersom det er nødvendig for å stanse eller avverge vesentlig skade på avling, husdyr, **viltoppdrett, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom** kan **eier, jaktrettshaver eller bruker** foreta eller iverksette uttak av bestemte individ av **kanadagås, stripegås, gråmåke, svartbak, bydue, ringdue, pilfink, bokfink, bjørkefink, grønnefink, gråspurv, kjøttmeis, gråtrost, måltrost, svarttrost, rødvingetrost, fasan, skjære, kråke, ravn, rødrev, røyskatt, mink, mår, grevling, viltlevende kanin og sørhare.**

Den som fatter beslutning om skadefelling skal uten ugrunnet opphold rapportere uttak til kommunen, med opplysning om antall, art og hvilken skade som var grunnlag for uttaket. Vilt som er felt etter denne bestemmelse tilfaller det kommunale viltfondet.

§ 3-5 Skadefelling etter beslutning fra kommunen

Halden kommune syntes det er svært positivt at beslutningsmyndigheten for skadefelling av hvitkinngås foreslås flyttet fra Fylkesmannen til kommunene i fylkene rundt Oslofjorden. Skadefelling av hvitkinngås vil kunne ha god effekt, da de i dag er svært lite sky for menneskelig aktivitet.

Vi henstiller Miljødirektoratet til å benytte ny fylkesinndeling, da forskriften vil iverksettes samtidig som nye fylker slås sammen.

Slik som i §3-4 ønsker vi at viltoppdrett føyes til listen over næringer som kan søke om kommune om skadefelling.

Vi stiller oss undrende til at villsvin fortsatt står listet opp som en art som kommunen beslutter skadefelling på etter søknad, uten ytterligere forklaring. Siden villsvin har jakttid hele året og kun er begrenset med at det ikke er tillatt å felle ungeførende purker, vil det i praksis bety at kommunen blir søknadsinstans for å felle purka fra ungene, eller felle purka først. Det er spesielt uheldig i forhold til dyrevern (fredning av mordyr). I mange situasjoner kan felling av purka også føre til at skaden eskalerer, da villsvinunger som har mistet sugga ofte opptrer som store skadegjørere. Det vil derfor være viktig å ta ut ungene i ettertid i slike situasjoner, noe som er utfordrende og krevende i seg selv. Erfaringer fra andre land som har hatt villsvin i lengre tid viser at effekten av å skyte en villsvinunge er stor, og hele flokken holder seg gjerne vekk fra området i lengre tid. Det gir derfor god skadeforebyggende effekt å skyte villsvinunger, slik at man unngår de negative effektene ved å felle mordyr. Vi ønsker likevel at villsvin beholdes i opplistingen over arter kommunen kan gi tillatelse til skadefelling på, for å kunne fange opp eventuelle situasjoner hvor slik felling er påkrevet, og kunne sette kriterier for fellingen.

Forslag til endret tekst

§ 3-5 Skadefelling etter beslutning fra kommunen

*Dersom det er nødvendig for å stanse eller avverge skade av vesentlig økonomisk betydning på avling, husdyr, **viltoppdrett**, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, kan kommunen etter søknad gi tillatelse til uttak av bestemte individ av følgende arter:*

a) knoppsvane, storskarv, toppskarv, gråhegre, ærfugl, stokkand, siland, laksand, tjeld, grønnspett, svartspett, flaggspett, kaie, kornkråke, stær, hare, dompap, gulspurv, ekorn og ungeførende villsvinsugger.

b) grågåås i alle fylker unntatt Finnmark,

og c) hvitkinngås i fylkene Aust-Agder, Telemark, Buskerud, Vestfold, Oslo og Akershus, Østfold, Oppland og Hedmark.

Kommunen kan av eget tiltak iverksette uttak av bestemte individ av alle hjorteviltartene og villsvin når de oppholder seg på trafikkerte eller tettbygde områder, og utgjør en fare for skade på person eller skaper trafikkfarlige situasjoner.

Kommunen kan av eget tiltak iverksette uttak av knoppsvane og kanadagås i hele landet, grågåås i alle fylker unntatt Finnmark og hvitkinngås i fylkene Aust-Agder, Telemark, Buskerud, Vestfold, Oslo og Akershus, Østfold, Oppland og Hedmark når de oppholder seg på områder hvor de utgjør en fare for skade på person, hindrer ferdsel, eller utgjør en helserisiko ved tilgrising av friområder, badeplasser eller lignende.

§ 3-6 Skadefelling etter beslutning fra fylkesmannen

Halden kommune ønsker at Fylkesmannen også kan fatte vedtak om skadefelling etter eget initiativ på de tre første leddene, slik som i fjerde ledd (moskus).

Forslag til endret tekst

§ 3-6 Skadefelling etter beslutning fra fylkesmannen

*Dersom det er nødvendig for å stanse eller avverge vesentlig skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, kan fylkesmannen etter søknad gi tillatelse til **eller eget tiltak iverksette uttak** av bestemte individ av følgende arter:*

- a) grågås i Finnmark fylke,*
- b) hvitkinngås i de fylker som ikke er nevnt i § 3-5, og*
- c) de artene som ikke er nevnt i §§ 3-4 eller 3-5.*

*Fylkesmannen kan etter søknad gi tillatelse til **eller eget tiltak iverksette uttak** av vilt for å beskytte naturlige forekommende planter, dyr og økosystemer.*

*Fylkesmannen kan etter søknad gi tillatelse til **eller eget tiltak iverksette uttak** av vilt for å avverge vesentlige helseplager som følge av støy fra vilt.*

Fylkesmannen kan av eget tiltak iverksette uttak av bestemte individ av moskus når de vandrer til eller oppholder seg i tettbygde områder slik at de kan utgjøre en fare for skade på person eller skaper trafikkfarlige situasjoner.

§ 3-8 Søknad om skadefelling

Forslaget om at søknad om skadefelling av vilt etter §§ 3-5, 3-6 og 3-7 skal fremmes gjennom Elektronisk søknadssenter støttes, da det vil føre til en mer detaljert og omfattende søknad. Det vil gjøre kommunens saksbehandling enklere og mer forutsigbar, om tilstrekkelig informasjon kreves i Elektronisk søknadssenter. Vi savner derimot en bestemmelse som sier at det kan gis muntlige skadefellingstillatelser, som følges opp skriftlig i Elektronisk søknadssenter. Dette for rask behandling av søknadene ved akutte skadehendelser.

Halden kommune henstiller Miljødirektoratet til å inkludere kommunene og fylkesmannen i arbeidet med utforming av søknadsskjema, for å fange opp erfaringer og kunnskap lokalt og regionalt.

§ 3-14 Varsling til kommunen, grunneier og politiet

Det er positivt at grunneier, kommunen og politiet (i tilfeller hvor skytevåpen skal benyttes) skal varsles. Vi ønsker likevel at kravet om at politiet skal varsles bare gjelder tettbebygd strøk. Det er ikke nødvendig å varsle politiet i alle tilfeller av skadefelling med skytevåpen, da ofte dette foregår utenfor allfarvei og bebyggelse. Det vil skape unødvendig merarbeid for politiet.

Forslag til endret tekst

§ 3-14 Varsling til kommunen, grunneier og politiet

Den som gjennomfører uttak etter denne forskrift skal på forhånd varsle kommunen og grunneier. Det skal opplyses om hvilken art som skal tas ut, antall, og tid og sted for

uttaket. Dersom uttaket krever faste monteringer i terrenget eller inngrep i naturen, skal det innhentes tillatelse til dette fra grunneier. Den som utfører uttak i tettbebygde strøk ved bruk av skytevåpen skal varsle politiet, før uttak finner sted.

§ 4-6 Viltoppdrett etter tillatelse

Halden kommune savner at *dåhjort* presiseres i teksten over arter som kreves tillatelse etter fremmede arter.

Forslag til endret tekst:

§ 4-6 Viltoppdrett etter tillatelse

Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til hold av elg, hjort og rådyr for oppdrett i kommuner hvor disse artene finnes i naturlig viltlevende bestander.

Miljødirektoratet kan etter søknad gi tillatelse til hold for oppdrett av andre viltarter enn de som omfattes av første ledd og § 4-5, i kommuner hvor disse artene finnes i naturlig viltlevende bestander. Søknaden sendes kommunen, som videresender denne til Miljødirektoratet sammen med kommunens vurdering.

*Oppdrett av **dåhjort og andre** viltarter som ikke finnes i naturlig viltlevende bestander i kommunen krever tillatelse etter forskrift om fremmede organismer.*

Miljødirektoratet kan fastsette øvre rammer for satser for saksbehandlingsgebyr for kommunens behandling av søknader etter første ledd.

§ 4- 9 Trening av hund på vilt i fangenskap

I forslaget kan Fylkesmannen i samråd med Mattilsynet gi tillatelse til hold av vilt i fangenskap til foreninger og organisasjoner. Halden kommune mener at *foreninger og organisasjoner* skal ha enerett på hold av vilt fra oppdrett til trening av hund er uheldig. Kompetansen om vilt, hold av vilt og hund sitter ikke kun hos foreninger og organisasjoner, men også hos privatpersoner og bedrifter. Halden kommune ønsker at muligheten også gis til private og bedrifter. Dette vil kunne skape en enda større profesjonalitet og mangfold i treningsfasiliteter og treningstyper. Trening av hund på vilt i fangenskap gjelder ikke bare jakt, men også aversjonstrening med mer. Det er behov for en klargjøring om det er tillatt med rev til trening av hund. Hva som er tillatt bør oppdateres med hensyn til gjeldende næringsformer, og hva som blir situasjonen etter avvikling av pelsdyrhold i 2025. Tillatelse til å holde dyr til trening av hund må gjelde alt vilt, og ikke bare vilt fra oppdrett.

Forslag til endret tekst:

Fylkesmannen kan i samråd med Mattilsynet etter søknad gi ~~foreninger eller organisasjoner~~ tillatelse til å holde vilt fra oppdrett til trening av hund. Dersom søknaden gjelder en art, underart eller bestand som ikke forekommer naturlig på stedet behandles søknaden etter forskrift om fremmede organismer.

§ 5-1 Innfangning og uttak av vilt som har rømt

Halden kommune ønsker at kommuner etter søknad kan gi tillatelse til innfangning av rømt vilt utover 1. måned. Det er særs aktuelt å fange inn rømt vilt vinteren etter de rømte, da de gjerne vender tilbake når mattilgangen reduseres.

Forslag til endret tekst:

§ 5-1 Innfangning og uttak av vilt som har rømt

Vilt som har rømt fra fangenskap er å anse som villlevende.

Eier av vilt som har rømt har likevel rett og plikt til å fange inn eller å avlive rømte individer som er synlig merket og som befinner seg innenfor en avstand av 5 km fra det innhegnete området. Slik innfangning kan bare skje innen en måned etter rømming. **Kommunen kan utvide denne perioden etter søknad fra eier.**

Dersom vilt er etablert eller kan etablere seg i naturen som følge av rømming eller ulovlig utsetting kan kommunen eller Miljødirektoratet etter søknad gi tillatelse til, eller av eget tiltak, fange inn eller avlive viltet, uavhengig av eiers rett og plikt etter annet ledd.

Eier av rømt vilt kan ikke påberope seg rett til rømte individer som er lovlig felt av andre enn eier.

§6 -2 . Utsetting av oppdrettet vilt

Østfold er et fylke hvor rapphøns finnes naturlig. Flere steder i Østfold finnes lokale bestander av fasan som har klart seg uten støtteutsetting i mange 10-år. Rapphøns hekker naturlig flere steder i fylket. Vi mener det er feil at arten er oppført som forsvunnet i rødlista (RE). Grunnen til at rapphøns fortsatt figurerer som utryddet er at det anses at det er utsatt fugl som reproduserer. Vi mener det er en antagelse og ikke forskningsbasert kunnskap. Vi ser at rapphønskull forekommer langt fra steder det drives utsetting. Vi mener derfor at vi snakker om en kritisk truet art (CR).

På denne bakgrunn mener vi at både rapphøns og fasan burde vært blant de artene som kan holdes for oppdrett etter § 4.5. Vi synes det er altfor strengt at det hvert år må søkes om utsetting etter forskrift for fremmede organismer. I det minste burde en slik ordning være flerårig.

Mange gode krefter i fylket ønsker at rapphøne skal bli så tallrik som den var på 50- og 60 – tallet. Noen har veldig få fugler i håp om å få til en lokal liten bestand på egen eiendom. Krav om helseattest fra veterinær er en god ting, men virker litt strengt for de som driver småskala som nevnt over. Vi foreslår at helseattest kreves ved utsetting av over 100 fugl. (Danmark: 250 fugl – 600 egg).

Utsetningsfrist 20. juli for rapphøns er for tidlig. De senest klekkede fuglene vil da bare kunne være ca 3 uker. Det er ikke god dyrevelferd. Halden kommune foreslår at det settes et alders- og /eller kondisjonskrav, og ikke en dato. I England settes aldri rapphøns ut så tidlig. Medio august er vanlig. I Danmark har mange praktisert minimum 100 dagers alder og 300 gram vekt. Utsetting etter skuronn er bra fordi det da er godt med spillkorn tilgjengelig.

At det skal være foringsforbud etter 1. august stiller Halden kommune seg kritisk til. Støtteforing i snørike vintre vil være viktig for mange arter. Tidligere var det mer kornhåndtering på hver enkelte gård, og mye spillkorn var tilgjengelig under og ved ulike landbruksbygg. Rapphønas tilbakegang i vårt fylke skyldes blant annet at dette spillkornet ikke lenger finnes tilgjengelig på samme måte. Vinterforing vil kompensere for dette forholdet. Vi mener at dette forholdet må fjernes helt fra § 6-2.

Forslag til endret tekst:

§ 6-2 Utsetting av oppdrettet vilt

Vilt som er oppdrettet i medhold av kapittel 4 kan settes ut i naturen der arten finnes i naturlig villlevende bestander, og de individer som settes ut er av samme art, underart og bestand som de som finnes naturlig på stedet. Det skal på forhånd foreligg helseattest fra veterinær på de individer som skal settes ut.

Kommunen og Miljødirektoratet skal varsles minst en måned før utsetting etter første ledd. Miljødirektoratet kan sette vilkår for utsettingen eller forby denne, dersom utsetting kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet eller kan være dyrevelferdsmessig uforsvarlig.

Viltet som settes ut skal være i god kondisjon og settes ut i sitt naturlige miljø. Foring etter utsetting skal foregå på en slik måte at viltet utvikler naturlig næringssøk.

Utsatt vilt er å anse som villlevende.

§ 7-3 Eiendomsrett til vilt felt på skadefelling og i nødverge m.m.

Halden kommune ønsker at fallvilt av villsvin tilfaller det kommunale viltfondet, på lik linje som hjortevilt og bever. Det er kommunen som i praksis har arbeidet med fallvilt av villsvin, slik at det er naturlig.

Forslag til endret tekst:

§ 7-3 Eiendomsrett til vilt felt på skadefelling og i nødverge m.m.

Vilt av ikke registreringspliktige viltarter felt på skadefelling i medhold av kapittel 3 eller i medhold av naturmangfoldloven §§ 17, 17a eller 18, tilfaller det kommunale viltfondet. Dette gjelder ikke for smågnagere og krypdyr unntatt slettsnok, buorm og stålorm. Fallvilt av hjortevilt, bever og villsvin tilfaller det kommunale viltfondet.

§ 7-4 Eiendomsrett til uregistrert, ulovlig avlivet eller ulovlig innført vilt

Denne paragrafen må ses i sammenheng med §7-3. §7-3 beskriver at kommunalt viltfond har eiendomsrett til fallvilt av hjortevilt og bever, mens §7-4 beskriver at *vilt som er felt ulovlig tilfaller Viltfondet*. Ulovlig felt hjortevilt og bever ligger innenfor begrepet *fallvilt*, slik at det er behov for å endre ordlyden i §7-3. Vi ønsker samtidig å ta villsvin inn sammen med hjortevilt og bever, slik vi beskriver i §7-3.

Forslag til endret tekst.

§ 7-4 Eiendomsrett til uregistrert, ulovlig felt eller ulovlig innført vilt

Hjortevilt, bever og villsvin som er ulovlig felt tilfaller det kommunale viltfondet. Annet vilt som er ulovlig felt eller ulovlig innført til Norge tilfaller Viltfondet. Dødt vilt, preparater og egg som ikke er registrert og merket i samsvar med denne forskriften, eller i samsvar med tidligere regelverk om registrering og merking, er Viltfondets eiendom og kan ikke lovlig oppbevares uten at man godtgjør å ha nødvendig tillatelse for det enkelte eksemplar.

Dokumentet er elektronisk godkjent av:

<Sett inn navn på den eller de som har dokumentert godkjenning av saken i ePhorte – eller slett denne linja>